

leman toisikielinen puhuja, alkaa en vielä tiedä, koska, mutta tietysti siitä annetaan tieto aikoinaan. Otta- kaahan silloin vaari ajasta ja pal- kasta ja koettakaa tuoda "kielisiä- kin," että heidänkin päähänsä saisi sopimaan jotakin muutakin eikä vaan sahajavahjoja. Tämä tulee ole- maan puoleen puhuja, en muista hänen nimeään.

Ja sitten tulee "Fourth of July"- juhlat. Ensín on tanssit kesäk. 30 p. ja sitten heinäik. 4 p:nä kenttä- juhla haaililla; siellä voidaan juhlia joko haailin sisällä tai ulkona. Alkaa aamulla jälleen kukonlaulun. Ravin- tola tulee olemaan monipuolinen. Ohjelmaa vaihtelevaa. Kuulla jotakin kilpailustakin, joita siellä tulee ole- maan. Saapukaa lukuisasti viettä- mään "vapauden päivää".

Tosiäänkin, yksistään jo tuon päi- vän vietto pitää tulla aukaista Amerikan työläisten silmät näkemään sen va- pauden, jolle he tänään päivän py- hittäivät. Vapauden, joka pakottaa nuoret miehet syöksemään itsensä varmaan kuolemaan, vapauden, joka kieltää työläisiltä oikeuden lausua mielipiteitään missään asiassa, oi- keuden lakkoontua, saadakseen pa- rempia olosuhteita ja vielä vapau- den, joka pakottaa työläiset työstä poistumisen uhalla lainsaamaan ole- mattomia raholain noihin "vapausai- noihin", jota "isänmaa" tarvitsee. Kaunistu vapautta todellakin! Mutta tiedämme että heidän silmänsä pa- kosti sulkevat ja se onkin lohdut- tuksemme näinä pimeinä aikoina.

MEKITUPALAISEN MUJJA.

SEATTLE, WASH.

Kesäinen tervehdys Toverittaren lukijalle. Nyt voimme jo nauttia kesän lämmöstä, mitä luonto mel- le vapaasti lahjoa, vaan monella ei ole aikaa siirtäkään paljon huvitella. Yksin leipiä alkoiivat t. k. 12 p. toverit Salmi Rajala ja toveri Charles O. Erickson. Toivon heille yhteisymmärrystä ja paljon onnea ja menestystä. Luulen, että muis- tamme sen ilian kauan, sillä se oli todella hauska, joten toivon teille kaikkea hyvää.

YKSI JOUKOSSA OLLUT.

NEW ROCHELLE, N. J.

Sydämeillään tervehdys kaikille aate-siskolle ja Selma-tädille täällä "Nyrocollista". Toivoivasti eivät siskot ole meitä vielä aivan unohta- neet, vaikkapa ei niiltä meidän ky- lästä ole näkynytkään uutisia pit- kään aikaan. Valitsimme kyllä syk- sällä osastosta kirjenvaihtajan To- verittarelle, luulokoon ei hän sai- rauteensa tähden ole voinut täyttää tehtäväänsä, muuten en uskoisi hän- nen sitä laiminlyöväin.

Aikomukseni oli vähän kertoa osas- tomme toiminnasta, joka on alkanut toimia koko virkeästi pitte talven yli päätyä. Huhtikuulla oli meillä ompeluseuran myyjäiset, jotka onnis- tulivat enemmän kuin odotimme- kaan, saimme toihin käytetyt varat takaisin ja vielä vähän voittoakin. Ja arvataksa, mikä täällä nyt al- kua piakkoin kuulumaan? Osastom- me tyttäret ovat näet naputelleet si- tä ilveheppaansa että eikö siellä löytyisi jollain keinon, jolla saat- siin osastoon enempi jäseniä ja ilta- mat arvokkaimmiksi, että ne tyy- dyttäsivät vakavampakin yleisöä. Ja ilme ja kama, siellä löytyikin sellainen keino ja he ottivat ja perustivat voimisteluseuran, nimeksi sille annettiin "Jyske". Eikö olekin komea nimi ja reippaasti se aloit- tuihin, heti ensinäköisellä harjoitus- iltona oli 15 työtä marsimassa joh- tajamme toveri Hendricksonin joh- dolla.

Syvän kaipauksen jätti jälkeensä reipas toimihenkilömme Hilja Opas, joka sairautensa tähden muutti tääl- le Butteen. Mont. Toivoivasti hän siellä tervehdy.

Nyt lopetan ja toivon hauskaa ke- süä kaikille Toverittaren lukijalle, jos niin että näette tämän Toverit- taren palstalla, jota minä pahasti epäilen, syystä kun tämä on ensi- kertä kun kirjoitan sanomalehteen. Lupauk toivotan kestävästi innostus- ta Selma-tädille ja hänen apulaisi- leen vaiheissa tehtävässään.

Toveruudella, SIKKA MYRSKY.

SAN FRANCISCO, CAL.

En ole ollut tilaisuudessa kirjoitta- maan moneen kuukauteen Toverit- taren palstalle. Ehkä moni on jo lau- lut, että olen muuttanut haudanta- kaisla katselemaan. En sinne sen- tään ole vielä kerännyt. On ollut monta muuta tärkeämpää tehtävää. Yksi selkka on se, että en ole ollut tarpeeksi terve ajattelemaan mitään maailman menosta. En silti ole he- kekseksikään unhoittanut Toverittaren laajaa lukijakuntaa. Olen aina seu- rannut siskojen kertomuksia ja rien- toja, mitä missäkin paikkakunnalla on hommattu.

Nyt haluan kertoa teille näköalois- ta täällä Friskossa. Olen ollut täällä San Franciscossa yksitoista vuotta, eikä ole saanut enemminkin kertoa mitä täällä on. Mutta nyt siitä on parisen viikkoa aikaa, kun sain ko- konaisen päivän ilmaiseksi "auto- raittia". Ajomme ympäri San Ma- teo kauntin ja täyden sanaa ensiksi, että silmäni ovat vieläkin kiipeät siitä, kun täydyin repiä ne ufin suu- riksi, katseleessani molemmille puo- liti tien varrella olevia rakennuksia ja niitä puistoja, joista löydäk- si erinomaisen hyvät kukkien ja kas- vien tuoksu. Aina vähän päästä tu- tavani kääntyi sanomaan, että tuos- sa asuu yksi miljoneeri. Erinomai- sen mukava paikka. Suuria kulta- kehäisiä kokonuuksia oli portin pääl- le asetettu ja niin mallikkaasti kaa- reva oli portti ja tie, joka vei rap- pujen alle on sileä kuin pellin lasi.

Ajattelin silmät istuessani, että ku- kahän nuo mukavuudet on heille laittanut? Työmees tietenkin. Ja mikälaisessa palkassa mahtavat ne työmiehet itse ansua, jotka tämän- kin palatin rakentivat, jotka kaikki nämä rakennusaineet valmistivat, jotka tarhan muokkasivat, istuttivat ja kaunistivat? Jossain portissa, takapihalla, johon ei pääse aurin- goonvalo eikä puhdas-ilma vapansit puhaltamaan. Tämän kaiken ker- kesin ajatella silmäharjoituksessa, kun sinä portin pielessä oli vielä ilmoitus, että pitää ajaa hiljaa taloon etki saa soittaa kelloa. Myöskin il- motetaan portinpielessä että kerä- läiset ja kulkukauppiat pysykööt polssa. Te ette voi kuvitella mie- lesäänne, mitä minä kaikista siitä ajattelin. Mutta oihan sitä silmäkin, että sai edes ohi kulkea ja katsoa silmillään sen mikä tielle näkee ja haistaa sen hajun mikä tuuli tuo mukanaan.

Siellä ei laajat kentät rikkaiden lapsilla suurten tammipuitten var- jessa, missä he leikkivät paljon. Ajattelin, että mitä on minun lapsi- lani? Ei ole enempiä kuin teidän toisten työläisten lapsilla. Liikainen uhdas katu, eikä siinäkään lapset saa vapaasti leikkiä, kuin joskus villajolla, kun heveset ja autot ovat polssa. Ja silteinkin vielä lääkärin lemmittelevät sitä, että työläisten lap- set niin paljon sairastavat.

Noin kello puoli kolmen ajoissa iltapäivällä käännymme takaisin päin. Silmä tien risteyksessä silmäni sattulivat eräiseen ehkä sadan vuo- den vanhaan leveleoksaiseen kuu- seen, joka muistutti minulle synty- miseni Suomeksi. Olin tahto- nut ajurin silmä pysäyttämään ajo- peliä ja olin tahtonut astua alas ja sylkeillä tuota vanhaa kusta, niin rakkaalle se minusta tuntui. Mutta jos sen olin tehnyt niin olisivat tuttavani huilleet minun menettä- neen järkent. Siksi en sanonut sanakaan, vaan heitin vielä kerta kinnolla puhuin vanhasta kuksesta, tunsin jotain pyörivän poskellaan. Se oli kuuma kynnep. Ilmettiin että kun puutkin voivat olla niin rakkai- ta täällä maassa, kunhan ne ovat saman näköisiä kuin syntymämaas- sa. Mille mahtaisikään se tuntua, jos saisi astua jalansa sen maan päälle, missä on syntynyt ja kas- vanut, jollein ei tiedänyt mitään niin suuresta maailmasta kuin on Ame- rika. (Eikä se mahtaisi tuntua pal- joa kummempalle. Sama katkera elämänepäisy se on työläisellä täällä maan kamaralla kaikkialla, silloin kauan kuin rikkaat köyhä syö- vä, eikä kukaan työläinen silloin tuute- luudellaan voi montaa päivää elää. — Toim.)

Kello kuuden tienoissa saavuinme

asunnolleni. Olin niin väsynyt il- manvaihdosta ja kirkkaasta aurin- gonpaisteesta ja ajosta, johon en ol- lut tottunut, että en ollenkaan tah- tenut jaksaa kävellä ajopoleista si- sälle. Lapseni olivat uteliaita tietä- mään mitä olen nähnyt, mutta täy- dyin pyytää heitä odottamaan siksi kunnes saan vähän levähtää. Minin pitkälteni sänkyyän ja hautasin päi- ni tyynihin ja ihkin katkerasti sitä mitä olin yhdessä päivässä näh- nyt.

Seuraavana päivän kerroin lapsil- leni koko matkan. Erittäin mielen- kiinnolla puhuin vanhasta kuksesta, vaan lapset eivät näyttänee: oien- kaan ottavan huomionsa koko kuus- sijuttua, sillä se ei ollut heille tut- tua. Paikka, jossa minunkin lapseni ovat kasvaneet on ikäinen katu ja asunto on pieni purtilo, joten heillä ei ole siitä paljon muutatta- va, niinkuin meillä, jotka olemme kasvaneet vanhassa maassa vapaas- sa luonnossa.

Nyt lopetan tämän kertomuksen ja jos saan toisenkin kerran auto- kyytiä, niin voin kukahties kertoa enemmän. Toivon vaan, että Tove- ritar leväisi sadottain päivässä ja saisi enempi tilailla ja lukiiltoja, sillä me naiset tarvitsemme tietoa. Jätän teidät lanostuksella pyrkii- mään valoa kohti.

ANNA ARO.

EVERETT, WASH.

Nuorukainen Carl Ujonska vengit- tiin tänään tänään (18 p. kesäk.), sentähden että hän ei ollut registreerannut. Polon äiti yritti saada pol- kaansa vapautetuksi tuoden polan syntymätodistuksen, joka osoittaa, että Carl täyttää 21 vuotta vasta ensi heinäkuun 8 p., mutta viran- omaiset eivät edes huolineet katsoa syntymätodistusta. Poika pidettiin vankina ja takausvaatimus on 3,000 dollaria. Hänen juttunsa tulee esille t. k. 26 p.

K. H. H.

CHASE RIVER, B. C.

Lämpöä tervehdys kaikille Tove- rittaren lukijalle. Ompa siellä taas viikkoa vierähtänyt ja kuukausta kulunut, kun on ollut Toverittaressa mielenkiintoista kirjoitusta. Eikä meidän kyllä. Kyllämme oimkin nykyään oikein hiljainen. Ei ole ollut minnekinläistä iltaa osaston ta- lolla sitten viime maaliskuun. Syy on siinä, että täällä on vähän suo- malaisia, sillä täällä on mennyt pois monta perheitä muille paikkakun- nille töitä etsimään.

Hauska ilta vietettiin 15 p:n il- tana erään perheen luona heidän pois- muuttansa muistoksi. He ovat asu- neet täällä kolmannettymmentä vuot- ta ja olivat saavuttaneet kaikkien paikkakuntalaisten suostion ystäväil- sellä kävryksellä. Kehtalo erottaa vaan muisto yhdistää.

Lopuksi kiitämme myös puolesta kaikilla niitä henkilöitä jotka hom- masivat niin hauskan iltavieton ja myöskin niiden kauntyiden lahjojen edestä, jotka muistoksi annoiti.

OLGA LUOMA.

SEATTLE, WASH.

Perhe-elämästä Puolavaltokuntien lakosta täällä on laivat tulleet. Tämänpäiväisessä (21 p.) leikkauksessa ilmoitettiin yh- dentästä pesulatokesta isännän alle- kirjoittaneen sopimuksen. Kaikki a- leit ja kassakirjoitukset ovat myös lakossa naisten heiksi. Ei ole kuin jos kolme tai neljä vuotta rikkuria ilmaantunut sitten kuin viimeksi Kir- jolla, vaan eivät nekäsi pöytälle pääse. Miehet eivät istu menemään työhön vaikka heidän palkkoihin nostettaisiinkin (siksi pesulatoke- ssa on jo nostettu) ellei naisten palkkoja nosteta myöskin. Sillä he vastivat. Miehet sillo saivat naisten takaa. Taistellakseen viimeiseen asti. Yhteisymmärrys on voimaa. Me työläiset emme milloinkaan mitään voita, elleimme liity viiteksi joukkona miehet ja naiset käsitkäänsä taist- teluun. Tosin se ei ole meillä, hyvin pientä palkan ansalonnelle korva- keus heijpoo: tämä onnaitte lakko täälläkään, mutta kun toinen tois- taan auttaa, niin silloin tavalla pääs- tään eteenpäin. Täällä ovat naiset eri mielit antaneet avustusta, että

on nelisen tuhatta dollaria puhdasta rahaa, jolla voidaan auttaa puuttees- sa olevia lakkolaisia. Kaikille niille työläisille, jolla ei ole varaa mak- saa vuokraansa tai on jokin muu puute, ilmoittavat itsensä union toi- mihenkilöille ja he ottavat huolen ja unista maksetaan joku summa viikossa, ettei kenenkään tarvitse puutetta kärsiä ja sentähden mennä rikkureiksi.

Ja Labor Templein okerrassa laitetaan ruokaa joka päivä, että siellä saa käydä syömässä päivälli- sen ja illallisen vapaasti ilman kai- nostelematta se lakkolainen, joka tarvitsee.

Everett'sissä, Wash., ovat pesula- tosten työläiset samassa lakossa ja siellä se menee myöskin hyvin lu- paavasti eteenpäin. Tämän Seattlen pesutyöläisten union johtokunta käy siellä kokoontumassa joka perjantai. Ensi viikolla alkavat mennä Taco- maan, Wash. Sielläkin on puhjennut pesulatokesten työläisten lakko ja lu- paavaa on sielläkin, vaikka ei ole- kaan vielä niin voimakasta kuin täällä. Näyttää että tämä lakkoar- meija laajenee yli länsirannikon voimakkaana sarjana nästyöläistem- me kurjaa asemaa parantamaan.

Tämä on suuria ja arvokasta. Huomenna 22 p. on täällä paraati pesutyöläisten union toimesta siihen liittyneinä maidonkuluttajain unio ja monta muuta eri unioita. Tullee usei- ta soitokuntiaakin, joten se tekee taas mukana olijain kumouksellisen vaikutuksen. Toivon, että työläis- siskot nyt heräivät yli Yhdysvaltain ja koko maailman kaikkialla. Kyllä ois jo alkakin herätä.

TOVERUUDILLA. MARIA WUORI.

Perhe-elämästä

Kiri. Työläisiltä.

Usein on meidän keskuudessa keskusteltu ja kirjoitettu siitä, miten perhe-elämä tulee tule- vaisuudessa järjestymään. Useat ovat väittäneet perheen koko- naan häviävän ja että tilalle ase- tetaan yhteisruokailu ja siten tu- lemme me naiset vapautumaan perhehuollista ja huomollisesti samassa lastenkasvatukseen siirt- tymään pois äidin huolesta. Mei- dän runoilijamme ovat jo sepit- täneet runojakin tähän tapaan viittäviä, että nainen tulee en- nen pitkää vapautumaan kodin kahteista. Ja juuri nämä ylimäl- kaiset runot, kirjoitukset ja kes- kustelut ovat saaneet naiset y- lenkatsomaan ja halveksimaan kotiäitiä, joskin sitä halveksi- mista on jo aikaisemmin käy- tetty miesten taholta. Miesten halveksuminen johtuu kai si- tä, että naisten kotiäiti ei ole palkkatyölä, kuten miesten työ. Lasten kasvatusta muuttuudessa ei ole saanut suurtakaan huomio- ta enempi naisten kuin miesten- kään taholta. Sitä on pidetty vaan joutain vääripätoisenä sivu- seikkana, joka ei muka vaadi mi- tään ammattitaitoa. Onhan siis aivan huomollista, että arvotonta työtä halveksutaan.

Ja onhan aivan huomollinen asia sekin, että sellainen henkilö ei halua tehdä ala-arvoista työtä, joka jo lukeutuu järjestyneen työväen joukkoon. Mutta minuun käsityksen mukaan ovat nämä

KUOTOS.

Täten pyydämme lausua kiitokset kaikille niille toverille, jotka otti- vat osaa meidän myyntiiltoomme, kesäk. 3 p. 1917. Venäjän sosialis- tisen valtakunnosrahaston kartu- tumiseksi. Yhteisö oli \$424.00.

Suomalainen komitea puolesta: **CLAUDIE PARKKONEN.**